

פרשת קדושים התשפ"ד

ari.kahn@biu.ac.il

הרב ארי דוד קאהן

1. ויקרא פרק יט פסוק א - ג (פרשת קדושים)

(א) וידבר ה' אל-משה לאמר: (ב) דבר אל-כל-עדת בני-ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו פי קדוש אני ה' אליהיכם: (ג) איש אמו ואביו תיראו ואת-שבתתי תשמרו אני ה' אליהיכם:

2. ויקרא רבה (וילנא) פרשה כד סימן א (פרשת קדושים)

קדושים תהיו, ה"ד (שם /ישעיהו/ ה) ויגבה ה' צבאות במשפט תניא א"ר שמעון בן יוחאי אימתי שמו של הקדוש ברוך הוא מתגדל בעולמו בשעה שעושה מדת הדין ברשעים ואית לה קריין סגין (תוקאל לח) והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גוים רבים ונדעו פי אני ה' וכתיב (תהלים ט) נודע ה' משפט עשה בפעם הזאת אוזיעם את ידי ואת גבורתי למען דעת צדקות ה' והדין ויגבה ה' צבאות במשפט.

3. ויקרא פרק יט פסוק יא - יח (פרשת קדושים)

(יא) לא תגנבו ולא-תכחשו ולא-תשקרו איש בעמיתו: (יב) ולא-תשבעו בשמי לשקר וחללת את-שם אלהיך אני ה': (יג) לא-תעשק את-רעהו ולא תגזל לא-תלין פעלת שכיר אתה עד-בקר: (יד) לא-תקלל חרש ולפני עור לא תתן מכשל ונראת מאלהיך אני ה': (טו) לא-תעשו עול במשפט לא-תשא פני-דל ולא תהדר פני גדול בצדק תשפט עמיתך: (טז) לא-תלך רכיל בעמיתך לא תעמד על-דם רעהו אני ה': (יז) לא-תשנא את-אחייך בלבבך הוכח תוכיח את-עמיתך ולא-תשא עליו חטא: (יח) לא-תקם ולא-תטור את-בני עמך ואהבת לרעהו כמוך אני ה':

4. ויקרא פרק כ (פרשת קדושים)

(א) וידבר ה' אל-משה לאמר: (ב) ואל-בני ישראל תאמר איש איש מבני ישראל ומן-הגור הגר בישראל אשר יתן מזרעו למלך מות יומת עם הארץ ורגמהו באבן: (ג) ואני אתן את-פני באיש שהוא והכרתי אתו מקרב עמו פי מזרעו נתן למלך למען טמא את-מקדשי ולחלל את-שם קדשי: (ד) ואם העלם ועלימו עם הארץ את-עיניהם מן-האיש שהוא בתתו מזרעו למלך לבלתי המית אתו: (ה) ושמתי אני את-פני באיש שהוא ובמשפחתו והכרתי אתו ואתו פליהזנים אחריו לזנות אחרי המלך מקרב עמם: (ו) והנפש אשר תפגה אל-האבת ואל-הידענים לזנת אחריהם ונתתי את-פני בנפש שהוא והכרתי אתו מקרב עמו: (ז) והתקדשתם והייתם קדושים פי אני ה' אליהיכם: (ח) ושמרתם את-חקתי ועשיתם אתם אני ה' מקדשכם: (ט) כפי-איש איש אשר יקלל את-אביו ואת-אמו מות יומת אביו ואמו קלל דמיו בו: (י) ואיש אשר ינאף את-אשת איש אשר ינאף את-אשת רעהו מות-יומת הנאף והנאפת: ... (כה) והבדלתם בין-הבהמה הטהרה לטהרה ובין-העוף הטמא לטהר ולא-תשקצו את-נפשתיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמש האדמה אשר-הבדלתי לכם לטמא: (כו) והייתם לי קדושים פי קדוש אני ה' ואבדל אתכם מן-העמים להנות לי: (כז) ואיש או-אשה פיי-הלה בהם אוב או ידעני מות יומתו באבן ורגמו אתם דמיהם בהם: פ

5. ויקרא פרק כא (פרשת אמור)

(ו) קדושים יהיו לאלהיהם ולא יחללו שם אלהיהם פי את-אשתי ה' לקחם אלהיהם הם מקריבם והיו קדוש: (ז) אשה זנה וחללה לא יקחו ואשה גרושה מאישה לא יקחו כפי-קדש הוא לאלהיו: (ח) וקדשתו כפי-את-לקחם אלהיך הוא מקריב קדש יהיה-לך פי קדוש אני ה' מקדשכם: (ט) ובת איש פהו פי תחל לזנות את-אביו היא מסללת באש תשרף: ס

6. ויקרא פרק כב (פרשת אמור)

(א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־בָּנָיו וְיִגְדְּרוּ מִקִּדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִחַלְלוּ אֶת־שֵׁם קִדְשֵׁי אֱשֶׁר הֵם מִקִּדְשֵׁים לִי אֲנִי ה': (ג) אָמַר אֲלֵהֶם לְדֹרֹתֵיכֶם כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יִקְרַב מִכֶּל־זָרְעֲכֶם אֶל־הַקִּדְשִׁים אֲשֶׁר יִקְדְּשׁוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לָהּ וְטָמְאָתוּ עָלֶיהָ וּנְכַרְתֶּהּ הַגִּפְשׁ הַהוּא מִלִּפְנֵי אֲנִי ה': ... (ח) נִבְלָה וְיִטְרַפָּה לֹא יֵאָכֵל לְטָמְאָה־בָּהּ אֲנִי ה': (ט) וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמַרְתִּי וְלֹא־יִשְׂאוּ עָלֶיהָ חֹטֵא וּמָתוּ בּוֹ כִּי יִחַלְלוּ אֲנִי ה' מִקִּדְשָׁם: (י) וְכִלְיָן לֹא־יֵאָכֵל קִדְשׁ תּוֹשֵׁב בְּתוֹךְ וְשָׂכִיר לֹא־יֵאָכֵל קִדְשׁ: (יא) וְכֹהֵן כִּי־יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיָן כֹּסֶפוֹ הוּא יֵאָכֵל בּוֹ וְיִלְיֵד בֵּיתוֹ הֵם יֵאָכְלוּ בְלַחְמוֹ: (יב) וּבַת־כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הִוא בְּתֵרוּמַת הַקִּדְשִׁים לֹא תֵאָכֵל: (יג) וּבַת־כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה אֶלְמָנָה וְגֵרוּשָׁה וְזָרַע אִין לָהּ וְשִׁבְתָּ אֶל־בֵּית אָבִיהָ כְּנַעוּרֶיהָ מִלְּחָם אָבִיהָ תֵאָכֵל וְכִלְיָן לֹא־יֵאָכֵל בּוֹ: (יד) וְאִישׁ כִּי־יֵאָכֵל קִדְשׁ בְּשִׂגְגָה וְיִסַּף חֲמִשִּׁיתוֹ עָלָיו וְנָתַן לַכֹּהֵן אֶת־הַקִּדְשׁ: (טו) וְלֹא יִחַלְלוּ אֶת־קִדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת אֲשֶׁר־יָרִימוּ לָהּ: (טז) וְהִשְׂיֵאוּ אוֹתָם עֲוֹן אֲשֶׁמָּה בְּאֲכָלָם אֶת־קִדְשֵׁיהֶם כִּי אֲנִי ה' מִקִּדְשָׁם: ...וְלֹא תִחַלְלוּ אֶת־שֵׁם קִדְשֵׁי וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה' מִקִּדְשָׁכֶם:

7. שמואל א פרק יב פסוק כב - כד

(כב) כִּי לֹא־יִטֹּשׁ ה' אֶת־עַמּוֹ בַעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל ה' לַעֲשׂוֹת אִתְּכֶם לֹו לְעַם: (כג) גַּם אֲנֹכִי חָלִילָה לִי מִחֹטֵא לָהּ מִחֲזֵל לְהִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵיכֶם וְהוֹרִיתִי אִתְּכֶם בְּדֶרֶךְ הַטּוֹבָה וְהִישַׁרְהָ: (כד) אָדָּו וְרָאוּ אֶת־ה' וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ בְּאַמַּת בְּכָל־לִבְבְּכֶם כִּי רָאוּ אֶת אֲשֶׁר־הִגְדַּל עִמָּכֶם:

8. משנה מסכת סוטה פרק א משנה ד

היו מעלין אותה לבית דין הגדול שבירושלים, ומאמיין עליה בדרך שמאמיין על עדי נפשות. ואומרים לה, בתי הרבה יין עושה, הרבה שחוק עושה, הרבה ילדות עושה, הרבה שכנים הרעים עושים. עשי לשמו הגדול שונכתב בקדשה, שלא ימחה על המים. ואומרים לפניה דברים שאינה פדאי לשמעון, היא וכל משפחת בית אביה:

9. מדרש תנחומא (ורשא) פרשת קדושים סימן א

דבר אל בני ישראל קדושים תהיו זש"ה ויגבה ה' צבאות במשפט וגו' (ישעיה ה) אימתי נעשה הקדוש ברוך הוא גבוה בעולמו כשיעשה משפט בעכו"ם שנאמר (שם /ישעיהו/ ג) נצב לריב ה' ועמד לדין עמים וכן הוא אומר (דניאל ז) חזקה הנית עד די כרסון רמיו, מהו כרסון וכי כסאות הרבה הן והא כתיב (ישעיה ו) ואראה את ה' יושב על כסא רם ונשא וכתוב (משלי כ) מלך יושב על כסא דין, ומהו כרסון, ר"י הגלילי ור"ע ח"א כרסון זה הכסא ואפופרין שלו וח"א אלו כסאות העכו"ם שעתידי להפכן שנא' (חגי ב) והפכתי כסא ממלכות, תדע שכן הוא אמר כרסון רמיו כענין שנאמר (שמות טו) סוס ורכבו רמה בים, ורבנן אמרי מהו כרסון לעתיד לבא הקדוש ברוך הוא יושב והמלכים נותנין כסאות לגדולי ישראל והן יושבין והקב"ה יושב עם הזקנים כאב ב"ד ודנין העכו"ם שנאמר (ישעיה ג) ה' במשפט יבא עם זקני עמו, על זקני עמו אינו אומר כן אלא עם זקני עמו ושיריו מלמד שהקב"ה יושב עם הזקנים ושירי ישראל ודן העכו"ם, ומי הן אלו כסאות בית דוד וזקני ישראל שנאמר (תהלים קכב) כי שמה ישובו כסאות למשפט כסאות לבית דוד, אמר פנחס בשם רבי חלקיה הדרומה אם אתה אומר כי שמה ישובו כסאות למשפט כסאות לבית דוד מהו ועתיק יומין יתיב (דניאל ז) אלא שהוא יושב ביניהם כאב ב"ד ודן עמהם את העכו"ם לכך כתיב עד די כרסון רמיו, ומהו ושער ראשה כעמר נקא (שם /דניאל ז/) שהקב"ה מנקה את עצמו מעכו"ם ופורע להם שכר מצות קלות שעשו בעה"ז כדי לדון אותן ולחייבם לעה"ב כדי שלא יהא להן פתחון פה ולא ימצא להן זכות שנאמר (ישעיה יד) ומה יענה מלאכי גוי כי ה', יסד ציון ובה יחסו עניי עמו, ומיד עושה בהן את הדין, באותה שעה הקדוש ברוך הוא נעשה גבוה בעולמו שנאמר (שם /ישעיהו/ ה) ויגבה ה' צבאות במשפט מהו והאל הקדוש נקדש בצדקה שהוא מתקדש בעולמו בצדקה שהוא מלמד על ישראל סגוריא שנאמר (שם /ישעיהו/ סג) אני מדבר בצדקה רב להושיע אמר

הקדוש ברוך הוא לישראל לעתיד אני מתקדש בכם שנאמר (שם/ישעיהו/ כט) **כי בראתו ילדיו מעשה ידי בקרבן יקדשו שמי וכן הוא אומר (שם/ישעיהו/ מט) ישראל אשר בך אתפאר, ואתם מתקדשים בי ואני מתקדש בכם שנא' (ויקרא יא) והתקדשתם והייתם קדושים.**

10. מדרש אגדה (בובר) ויקרא פרק יט פסוק ב (פרשת קדושים)

קדושים חסר וי"ו, ללמדך שאם ילך אדם בדרכי בוראו קדוש יאמר לו, מי שהולך בשרירות לבו ואחר תאוותו יקרא קדוש, לפיכך חסר וי"ו. ואמרו רבותינו ז"ל כל המרצה מעות מידו ליד של אשה כדי להסתכל בה לא ינקה מדינה של גיהנם, שנאמר יד ליד לא ינקה רע (משלי י"א כ"א), ומנין שהפסוק הזה מדבר בזונה, וסמך ליה נזם זהב באף חזיר אשה יפה וסרת טעם (שם שם כב):

11. דברים פרק כג פסוק יח - יט (פרשת כי תצא)

(יח) לא-תהיה קדושה מבנות ישראל ולא-תהיה קדוש מבני ישראל: (יט) לא-תביא אתנן זונה ומתיר פֶּלֶב בית ה' אֱלֹהֶיךָ לְכָל-גֵּזֶר כִּי תוֹעֵבֶת ה' אֱלֹהֶיךָ גַּם-שָׁנִיָּהֶם: ס

12. ספרי זוטא (הורוביץ) במדבר פרק ז פסוק יא (פרשת נשא)

ויאמר ה' אל משה, **תמשה עשר פעם נדבר עם משה ביום אחד ואיזה זה יום הוקם המשפן.** ואלו הן אדם פי יקריב מכם קרבן, צו את אהרן, קח לה עגל, יין ושכר אל תשת, איש איש מבית ישראל אשר ישחט, כמעשה ארץ מצרים, קדושים תהיו, אומר אל הכהנים, וישלחו מן המחנה, פה תברכו, קח מאתם, נשיא אחד ליום, בהעלותה, קח את הלויים, ויקחו אליה פרה אדמה: - ויאמר ה' אל משה נשיא אחד ליום נשיא אחד ליום, אמר להם משה לכלכם נאמר לי שתקריבו אבל לא נאמר לי מי מכם יקריב ראשון. נתנו עיניהם בנחשון אמרו זה קדוש שמו של הקדוש ברוך הוא על הים והוא ראוי להוריד השכינה והוא מכם יקריב ראשון לכה נאמר המקריב ביום הראשון נחשון בכלם פתיב קרבנו ובו פת' וקרבנו בכלם פת' עתדים חסר ובו פת' עתודים:

13. תולדות יעקב יוסף שמות פרשת תצוה

דאמר בפ' נשא בשם ספרי זוטא (במדבר ז, יא) ויאמר ה' אל משה נשיא אחד ליום (במדבר ז, יא), אמר משה לישראל, **הקדוש ברוך הוא אמר לי שתקריבו, אבל לא נאמר לי מי מכם יקריב ראשון,** נתנו עיניהם בנחשון משבטי יהודא ואמרו הוא שקי"ד שמו של הקדוש ברוך הוא על הים, ראוי הוא

14. בראשית פרק לח פסוק יא - כו (פרשת וישב)

(יא) ויאמר יהודה לתמר פלתו שקי אלמנה בית-אביך עד-יגדל שלה בני כי אמר פון-ימות גם-הוא פאחיו ותלך תמר ותשב בית אביה: (יב) וירבו הימים ותמת בת-שוע אשת-יהודה וינחם יהודה ויעל על-גגני צאנו הוא וחיבה רעהו העדלמי תמנתה: (יג) ויגד לתמר לאמר הגה חמיה עלה תמנתה לגו צאנו: (יד) ותסר בגלי אלמנותה מעליה ותכס בצעירה ותתעלה ותשב בפתח עינים אשר על-דרך תמנתה כי ראתה כ"י גדל שלה והוא לא-נתנה לו לאשה: (טו) ויראה יהודה ויחשבה לזונה כי כסתה פניה: (טז) ויט אליה אל-הדרך ויאמר הבה-נא אבוא אליך כי לא ידע פי פלתו הוא ותאמר מה-תתן-לי כי תבוא אלי: (יז) ויאמר אנכי אשלח גדי-עזים מן-הצאן ותאמר אם-תתן ערבון עד שלחה: (יח) ויאמר מה הערבון אשר אתן-לך ותאמר חתמה ופתילה ומטה אשר ביגד ויתן-לה וכא אליה ותהר לו: (יט) ותקם ותלך ותסר צעיפה מעליה ותלבש בגדי אלמנותה: (כ) וישלח יהודה את-גדי העזים ביז רעהו העדלמי לקחת הערבון מיד האשה ולא מצאה: (כא) וישאל את-אנשי מקמה לאמר אינה הקדושה הוא בעינים על-הדרך ויאמרו לא-הייתה בזה קדושה: (כב) וישב אל-יהודה ויאמר לא מצאתיה וגם אנשי המקום אמרו לא-הייתה בזה קדושה: (כג) ויאמר יהודה תקח-לה פן נהיה לבוז הגה שלחתי הגדי הנה ואתה לא מצאתה: (כד) ויהיו כמשלש חדשים ויגד ליהודה לאמר ונתה תמר פלתה וגם הגה הרה לזנוגים ויאמר יהודה הוציאה ותשרף: (כה) הוא מוצאת והיא שלחה אל-חמיה לאמר לאיש אשר-אלה לו אנכי הרה ותאמר הפר-נא

למִי החֲתַמְתָּ וְהִפְתִּילִים וְהַמְטָה הָאֵלֶּה: (כו) וַיִּכַּר יְהוָה וַיֹּאמֶר צְדָקָה מִמְּנִי כִי־עַל־כֵּן לֹא־נִתְּתִיהָ לְשָׁלָה בְּגִי וְלֹא־יִסַּף עוֹד לְדַעְתָּהּ:

15. תוספתא מסכת ברכות פרק ד הלכה טז

אמ' לָהֶם אֲשָׁאֵל. אָמְרוּ לוֹ יִלְמְדֵנוּ רַבְּנוּ. אמ' לָהֶם מִפְּנֵי מָה זָכָה יְהוּדָה לְמַלְכוּת, מִפְּנֵי שֶׁהוּדָה בְּתָמָר.

מַעֲשֵׂה בְּאֶרְבָּעָה זְקָנִים שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבֵי בְּבֵית שַׁעַר שֶׁל ר' יְהוֹשֻׁעַ. אֶלְעָזָר בֶּן מִתְיָא, וְחַנְּנִיָּא בֶן כִּינָאִי, וְשִׁמְעוֹן בֶּן עֲזַאִי, וְשִׁמְעוֹן הַתִּימְנִי, וְהָיוּ עֹסוּקִין בְּמָה שֶׁשָּׁנָה לָהֶם ר' עֲקִיבָא. מִפְּנֵי מָה זָכָה יְהוּדָה לְמַלְכוּת, מִפְּנֵי שֶׁהוּדָה בְּתָמָר. הוֹסִיפוּ הֵן מַעֲצָמוֹ, אֲשֶׁר חֲכָמִים יִגִּידוּ וְלֹא כַחֲדוֹ מְאַבְתֵּם לָהֶם לְבָדֵם נִתְּנָה הָאֶרֶץ וְגו'. אמ' לָהֶם וְכִי נִוְתַנִּין שְׁכָר עַל הָעֵבְרוֹת. אֲלֵא מִפְּנֵי מָה זָכָה יְהוּדָה לְמַלְכוּת, מִפְּנֵי שֶׁהֲצִיל אֶת אֶחָיו מִן הַמִּיתָה, שֶׁנִּי אִמָּר יְהוּדָה אֶל אֶחָיו מָה בָּצַע וְגו'. אמ' לָהֶם דִּיָּה לְהַצִּילָה שֶׁתִּכְפַּר עַל הַמְכִירָה. אֲלֵא מִפְּנֵי מָה זָכָה יְהוּדָה לְמַלְכוּת. אמ' לוֹ מִפְּנֵי הָעֲנָנָה, שֶׁנִּי נִעְתָּה יֵשֵׁב נָא עַבְדְּךָ תַּחַת הַנֶּעֱר וְגו'. אִף שֶׁאֵוֵל לֹא זָכָה לְמַלְכוּת אֲלֵא מִפְּנֵי הָעֲנָנָה, שֶׁנִּי פֶן יִחַדֵּל אָבִי מִן הָאֲתָנוֹת וְדָאג לְנוּ. שֶׁקָּל עַבְדּוֹ בּוּ. אֲבָל שְׁמוּאֵל לֹא אִמָּר כֵּן, אֲלֵא הִנֵּה נִטַּשׁ אָבִיךָ אֶת הָאֲתָנוֹת וְדָאג לְכֶם לֵאמֹר מָה אֲעֲשֶׂה לְבָנִי. כִּשְׁהוּא בּוֹרַח מִן הַסַּרְרָה מֵהוּ אוֹ, וַיִּשְׁאַלוּ עוֹד בְּה' הֲבָא עוֹד וְגו'. אמ' לָהֶם וְהֵלֵא עָרַב הוּא, וְסוֹפוֹ שֶׁל עָרַב לְצִאת יְדֵי עָרְבוּתוֹ. אֲלֵא מִפְּנֵי מָה זָכָה יְהוּדָה לְמַלְכוּת, אָמְרוּ לוֹ יִלְמְדֵנוּ רַבְּנוּ. אמ' לָהֶם מִפְּנֵי שֶׁקִּדְּשׁ שְׁמוֹ שֶׁל הַקַּב"ה עַל הַיָּם. כִּשְׁבָאוֹ שְׁכַבְטִים וְעָמְדוֹ עַל הַיָּם, זֶה אוֹמֵר אֲנִי אֲרַד, וְזֶה אוֹמֵר אֲנִי אֲרַד, קִפְץ שְׁבָטוֹ שֶׁל יְהוּדָה וַיִּרַד תַּחֲלָה וְקִדְּשׁ שְׁמוֹ שֶׁל מְקוֹם עַל הַיָּם. וְעַל אוֹתָהּ שֶׁעָה הוּא אוֹמֵר הוֹשִׁיעֵנִי אֱלִים כִּי בָאוּ מִיָּם עַד נִפְּשׁ טְבַעְתִּי בֵּינוֹן מְצוּלָה וְאִין מַעֲמָד וְגו', אֵל תִּשְׁט' שְׁבוּ' וְגו', וְאוֹ הִיָּתָה יְהוּדָה לְקִדְּשׁוֹ וְגו'. יְהוּדָה קִדְּשׁ שְׁמוֹ שֶׁל הַקַּב"ה עַל הַיָּם, לְפִיכָד יִשְׁרָאֵל מִמְּשַׁלְתִּיו.